

บทความวิจัย (Research Article)

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน

The Relationship between Roles of the Basic Educational Institution Committees and Education Standard Performance for External Quality Assessment of Phrapariyattidhamma School, General Education, Nan Province

อุษา เลาคี^{1*}, อินทร์ จันท์เจริญ¹ และ วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์¹

Usa Laodee^{1*}, In Chanjarain¹ and Weeraphan Siririth¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับของบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน และ 3) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการยกระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 135 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยกำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 และทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเชียงราย จังหวัดเชียงราย 57000

¹ Education Administration, Chiangrai College, Chiangrai Province 57000

* Corresponding author e-mail : ac1062_7@hotmail.com

Received: 11 November 2013; Accepted: 25 April 2014

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$ และ 4.10 ตามลำดับ)
2. บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก
3. บทบาทคณะกรรมการการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรได้รับการพัฒนา 2 บทบาท คือ บทบาทด้านเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปี และบทบาทด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา

คำสำคัญ : บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก

Abstract

This research was aimed to 1) study the level of roles of the basic educational institution committees and education standard performance for external quality assessment of Phrapariyattidhamma school, general education, nan province 2) study the relationship between roles of the basic educational institution committees and education standard performance for external quality assessment of Phrapariyattidhamma school, general education, nan province and 3) find the way to develop roles of the basic educational institution committees and increase of education standard performance for external quality assessment of Phrapariyattidhamma school, general education, nan province. The population and samples were included 135 basic educational institution committees of Phrapariyattidhamma school, general education, nan province in academic year 2012. The instrument for data collection was used the rating scale questionnaire including roles of the basic educational institution committees, and education standard performance for external quality assessment with the reliability of 0.95, 0.83 and 0.96 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results show that:

1. Roles of the basic educational institution committees and education standard performance for external quality assessment in overall and each dimension were at the high level ($\mu = 4.07$ and 4.10)
2. The relationship between roles of the basic educational institution committees and education standard performance for external quality assessment was positively statistically significant ($p < 0.01$) at the high level, and
3. Roles of the basic educational institution committees should be developed in role of the approval in the annual operation plans and role of set policies and development plans.

Keywords : Roles of the Basic Educational Institution Committees, Education Standard Performance for External Quality Assessment

บทนำ

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ต้องการให้มีตัวแทนของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาของโรงเรียน จึงได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนมาร่วมในการจัดการศึกษากับผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครอง นักเรียนทุกคน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา คำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนด้านการจัดการศึกษา

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ผู้ที่บวชเป็นพระภิกษุสามเณรได้รับการศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาธรรมควบคู่กันไป ที่เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักรและฝ่ายบ้านเมือง นั่นคือได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้และเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง ได้เป็นผู้ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ สามารถสืบต่อพระพุทธศาสนาต่อไปได้ และหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ได้ลาสิกขาบทไป ก็จะสามารถศึกษาต่อในสถาบันของรัฐหรือนำความรู้ไปประกอบอาชีพต่อไป

ปัจจุบันการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต้องได้รับการพัฒนาในด้านคุณภาพ และมาตรฐานในการจัดการศึกษา อีกทั้งยังไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง ความไม่ชัดเจนในอัตลักษณ์ของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่ควรเป็นอย่างแท้จริง ประสิทธิภาพของระบบการดำเนินงานในการบริหารจัดการและการจัดการศึกษา ยังไม่มีทิศทางในการพัฒนา และยังมีปัญหาด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวคือผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และนำผลการประเมินคุณภาพมาใช้ในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน [1]

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก (พ.ศ. 2544-2548) ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ร้อยละ 93.31 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั้งหมดที่ประเมินในรอบแรก และมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง (พ.ศ. 2549 - 2553) ได้รับการรับรองมาตรฐาน 209 โรงเรียน จาก 391 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.45 และไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน 182 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.55 และมีผลการประเมินในระดับดีมาก จำนวน 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.07 [1] ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษา ควรตระหนักในบทบาทตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปใช้วางแผนและพัฒนาคุณภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เหมาะสมกับนโยบาย จุดเน้น และคุณลักษณะเฉพาะของการจัดการศึกษาประเภทนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการยกระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก

สมมุติฐานการวิจัย

บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน จำนวน 135 รูป/คน จากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2555 จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน โดยกำหนดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน โดยกำหนดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ข้อคำถามในแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index : IOC) ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบ สอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ 0.95 ตอนที่ 3 เท่ากับ 0.83 และทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงใหม่ในการทำหนังสือ และแนะนำตัวผู้วิจัยถึงประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 135 ฉบับ และกำหนดวันส่งคืน

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 135 ฉบับ เพื่อตรวจความสมบูรณ์ของข้อมูลจากการตรวจสอบ พบว่า แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ 135 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ภาพรวมของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่านโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ตามเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของบุญชม ศรีสะอาด (2545 :103)

3. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation : r)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากที่สุด จำนวน 105 รูป/คน (ร้อยละ 77.80) มีอายุในช่วงระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 50 รูป/คน (ร้อยละ 337.00) มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 83 รูป/คน (ร้อยละ 61.50) และมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 114 รูป/คน (ร้อยละ 84.40)

2. บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$ และ 4.10 ตามลำดับ) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน จำแนกตามรายด้าน (n = 135) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2541) : 40

บทบาท	μ	σ	ระดับ
บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.07	0.57	มาก
1) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนา	3.99	0.75	มาก
2) เห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปี	4.02	0.64	มาก
3) เห็นชอบการจัดทำสารหลักสูตรสองท้องถิ่น	4.08	0.69	มาก
4) กำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนงาน	4.06	0.63	มาก
5) ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษามีคุณภาพ	4.14	0.77	มาก
6) ส่งเสริม พิทักษ์สิทธิเด็ก พัฒนาเด็กความสามารถพิเศษอย่างเต็มศักยภาพ	4.04	0.67	มาก
7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.14	0.62	มาก
8) เสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการ	4.04	0.67	มาก
9) เห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีต่อสาธารณชน	4.13	0.70	มาก
10) แต่งตั้งที่ปรึกษา/อนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ	4.12	0.73	มาก
11) ปฏิบัติงานด้านอื่นๆ	4.11	0.83	มาก
การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก	4.10	0.64	มาก

ที่มาของเกณฑ์ระดับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของชูศรี วงศ์รัตน์ (2541 : 40)

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปี และบทบาทด้านกำหนดนโยบายและแผน

พัฒนา ($\mu=3.99$) และ ($\mu=4.02$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

3. บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.853$, $p = 0.000$) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน (n=135)

บทบาท	การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก		ระดับ
	r	p	
บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	0.853	0.000*	มาก
1) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนา	0.669	0.000*	ปานกลาง
2) เห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปี	0.696	0.000*	ปานกลาง
3) เห็นชอบการจัดทำสาระหลักสูตรสนองท้องถิ่น	0.716	0.000*	มาก
4) กำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนงาน	0.684	0.000*	ปานกลาง
5) ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษามีคุณภาพ	0.700	0.000*	มาก
6) ส่งเสริม พิทักษ์สิทธิเด็ก พัฒนาเด็กความสามารถพิเศษอย่างเต็มศักยภาพ	0.708	0.000*	มาก
7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	0.755	0.000*	มาก
8) เสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากร	0.703	0.000*	มาก
9) เห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีต่อสาธารณชน	0.750	0.000*	มาก
10) แต่งตั้งที่ปรึกษา/อนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ	0.715	0.000*	มาก
11) ปฏิบัติงานด้านอื่นๆ	0.644	0.000*	ปานกลาง

*มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

1. บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ทั้ง 11 ด้าน พบว่า บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07, \sigma = 0.57$) โดยบทบาทด้านเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.14, \sigma = 0.62$) รองลงมา คือ บทบาทส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษามีคุณภาพ ($\mu = 4.14, \sigma = 0.77$) และบทบาทเห็นชอบ รายงานผล

การดำเนินงานประจำปีต่อสาธารณชน ($\mu = 4.13, \sigma = 0.70$) ตามลำดับ ทั้งนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไปของโรงเรียน มีการสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน สนับสนุนการวัดผลประเมินตามสภาพจริง และสนับสนุนให้โรงเรียนจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่สวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูใบฎีกาบุญชู ชูติปัญญา (บุญวงศ์) [3] ได้ศึกษา

รูปแบบการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ พบว่า การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารโรงเรียน และการบริหาร 4 ฝ่ายคือ ฝ่ายงานวิชาการ ฝ่ายงบประมาณ ฝ่ายงานบุคคล และฝ่ายการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุทธา โพรหมะฮาด [2] ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรากร วงศ์ดาว [5] ได้ศึกษาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่า และโรงเรียนบ้านม่อนอำเภอลอง จังหวัดแพร่

พบว่า ผลสภาพปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการกำหนดนโยบายและแผน อยู่ในระดับมาก ในส่วนบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 3.99, \sigma = 0.75$) ผลการวิจัยด้านนี้อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาด้านคุณภาพ และมาตรฐานในการจัดการศึกษา อีกทั้งการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาเป็นหัวใจสำคัญ เป็นทิศทางการพัฒนาโรงเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ที่ระบุถึงปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาและผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 เนื่องจากแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้โรงเรียนต้องได้รับการ

ประเมินจากบุคคลภายนอก โดยใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นเกณฑ์มาตรฐานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.สิทธิกร อ้วนศิริ [6] ได้ศึกษาการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน คุณลักษณะของนักเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน การประกันคุณภาพภายในสภาพแวดล้อม ภายในโรงเรียน คุณภาพของสื่อการเรียนการสอนและคุณภาพของครู โดยปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกและมีความสัมพันธ์ในระดับมาก ($r = 0.853, p = 0.000$) ทั้งนี้เนื่องมาจากแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้แต่ละโรงเรียนต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่ตามบทบาทที่กำหนดและโรงเรียนต้องได้รับการประเมินจากบุคคลภายนอกโดยใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นเกณฑ์มาตรฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องร่วมมือกับทางสถานศึกษาพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินจากบุคคลภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ เลียบวัน [4] ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี พบว่า พฤติกรรมการ บริหารของ

ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารก็เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

1.1 บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดน่าน พบว่า มี 2 บทบาทที่มีค่าน้อยที่สุดคือ บทบาทด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาและบทบาทด้านเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปีซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญมากที่จะส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้นเพื่อเป็นการกระตุ้นให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น คือ สถานศึกษาคควรจัดทำแผนหรือโครงการสนับสนุน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา และการเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปี อีกทั้งสถานศึกษาคควรจัดจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยในครั้งต่อไป
ควรศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดน่าน เนื่องจากบริบทในการบริหารจัดการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีความแตกต่างจากโรงเรียนขั้นพื้นฐานที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารอ้างอิง

1. พุทธศาสนศึกษา, กอง. แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ การพัฒนาการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2562). กรุงเทพฯ, ม.ป.ท; 2553
2. พุทธา โพธิ์มะฮาด. สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี; 2548
3. พระครูใบฎีกาบุญชู ชุตินฺธโร (บุญวงศ์). รูปแบบการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 4(3), 103-118; 2555
4. ไพฑูรย์ เลียบวัน. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม; 2547
5. วรากร วงศ์ดาว. การศึกษาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าและโรงเรียนบ้านม่อน อำเภอลอง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์; 2548
6. สิทธิกร อ้วนศิริ. การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 17(1), 63-80; 2555